

Yüksel Yılmaz Selçuk
Üniversitesi Öğretim
Görevlisi

Beyşehir

Türkiye'nin üçüncü büyük gölünün güneydoğu kıyısında kurulmuş olan Beyşehir, tarihi ve tabii güzellikler yönünden birçok zenginliklere sahiptir.

TARİHİ ESERLER EŞREFOĞLU CAMİİ

Anadolu'daki ahşap camilerinin en muhteşemi olan bu eser, Eşrefoğlu Süleyman Bey tarafından 1297-1299 yıllarında bir külliye ile birlikte yapılmıştır. Çakma usulüyle teşkil olunan stalaktit'li başlıkları bugün de görülebilen cazip renkli kalem işleriyle süslenmiştir. Sütunlar sekiz yüzlü olup başlığın ilk stalaktit sırası altında ince bir boyun ihtiva ederler. Ahşap kısımların üzerine yapılan renkli nakışlar, geometrik desenler ve yazılar bu tip süslemelere en güzel örneklerdir.

Bu ecdat yadigarı kıymetli eserin uzun zaman yaşabilmesi için Eşrefoğlu Süleyman Bey, 12.000 dirhem gümüşü gelir

olarak ve aşağıda belirtilen malları vakfetmiş ve vakfiyesini ebedileştirmek için de büyük kapının üstüne İslam harfleriyle yazdırmıştır. Şu anda okunabilir durumda olan sözler aynen şöyledir: "Bu caminin sahibi bulunan Seyfeddin lakabına haiz Eşrefoğlu Süleyman-Allah kabul etsin-bezzazlar hanımı, han ve camii etrafındaki bütün dükkanları ve 'büyük hamamı ve ayrıca 25 dükkan ile ikişer taşlı Ahbis, Kelurya ve Silmiş Değirmenleri'ni ve iki kısım ekmeği fırınlarını ve camii üzerine vakfetti. Vakfiyenin yıllık geliri 12.000 dirhem gümüşür.

Eşrefoğlu camii'nin doğusunda bulunan türbenin kapısı üzerinde Arapça olarak yazılmış bir kitabe vardır. Türkçesi aynen şöyledir:

"Fazilet ve alicenaplıkla va-

sılandırılan din ve milleti uğruna yalın kılıç bütün dünyaya ün salmış o büyük emir Eşrefoğlu Süleyman Bey "Dünya ve ahiret azabından azada şu türbenin inşasını emretmiştir."

Bu yazıya bakılırsa Süleyman Bey sağken 701 yılında kendisinden evvel ölen karısı Sultan Hatunun üzerine bu türbeyi yaptırmıştır. Kendisinin de buraya defnedilmesini vasiyet etmiştir. Sonradan ölen oğullarından Mehmet veya Eşref Beyler'den birinin de buraya defnedilmiş olması ihtimali vardır.

Adı geçen türbenin kuzey kısmında, kubbesi yıkılmış bir türbe daha vardır. Bu türbe, kapının üzerindeki yazıya, göre Eşrefoğlu Süleyman Bey türbesinden 248 sene sonra yapıldığı ve içindeki zatin Türk emirlerinden biri olduğu anlaşılmaktadır.

Her iki türbe de sanat ve güzellik yönünden Türk medeniyet ve sanatkarlığının canlı bir örneğidir. Maalesef gereken önem verilmediğinden türbeler zamanla tahribata uğramış bazı özelliklerini kaybetmişlerdir. Ayrıca camii'nin batı kısmında Halil Bey oğlu İsmail Bey tarafından yaptırılan Kargir taş medresenin de gerekli korunması yapılamamış Türbenin kıymetli sütunları şimdiki Beyaz Parkın giriş kapısının çevresine konulmuştur. Medrese şu anda eski özelliklerinin çoğunu kaybetmiş durumdadır.

KUBADABAD SARAY SİTESİ

Selçuklu Sultanı I. Alaaddin Keykubat, Konya'dan Antalya'ya giderken, yol üzerinde çok güzel bir yerde, gördüğü güzelliklere hayran olmuş, buraya bir saray yaptırmaya karar vermiştir. İşte Kubadabad Saray Sitesi bu şekilde kurulmuştur. Bu Saray Beyşehir Gölü'nün batı kıyısında göl ile, 2110 m. yükseklikteki Anamas Dağlarının eteklerinde tarih öncesi Roma çağlarına kadar çeşitli kalıntılardan meydana gelen bir Höyük ve kayalıklar üzerine 1226-1236 yılları arasında kurulan Selçuklulardan kalma tek Saray Sitesidir.

Bugün 5200 metrekare kadar bir alana yayılan bu sarayda yapılan kazı neticesine göre 16 yapı bulunmaktadır. Kubadabad da binalar arasında avlular, teraslar, yürüyüş yolları, bahçeler yer almakta; yapılan topluluğunun etrafında surlarla kuşatılmış büyük av parkı, tersane ve küçük bir baraj vardır.

KIZ KALESİ:

3000 metrekarelik bir toprağa sahip olan ada doğrudan doğruya suya kadar inen yapılarla çevrilidir. Adanın üzerinde kalın bir toprak örtü, çeşitli küçük engebelerle piramidal sayılabilecek bir biçimde ortaya yakın bir noktaya doğru yükselmektedir. Bu orta noktada, toprak üstünde büyük bir tonozlu bir bina göçüğü yer almaktadır.

Yapılan kazılarda, odalar temizlenmiş ve binanın genel durumu ortaya çıkarılmıştır. Yapının güney kısmında kesme taştan yapılmış bir kaç basamak merdiven çıkmıştır. 1982 kazı çalışmalarında adanın güney batı ucunda yapılan kazılarda önemli buluntular elde edilmiştir. Ayrıca su yolu şu tesisatı bulunan bir hamam da ortaya çıkarılmıştır. Bu hamamda bulunan çiniler, karadaki saray külliyesinde bulunanlarla aynı teknik ve yapılaşta olduğu görülmüştür. 1981 yılında adada bulunan bir altın para, Bizans döneminde 655-668 tarihlerinde II. Konstantin zamanında basıldığını belirtmektedir. Bu para ve bulunan fresk kalıntıları, adanın Selçuklulardan önce Bizanslılar tarafından kullanıldığını ortaya çıkarmaktadır.

Anadolu'yu Akdeniz ve Ege Bölgesi'ne bağlayan anayollar üzerinde bulunması sebebiyle de hareketli bir görünümü vardır. Bilhassa yaz aylarında yerli ve yabancı turistlerin bir uğrak ve geçit yeridir. Ayrıca çevrede bulunan ilçe ve kasabalar için de bir dinlenme ve gezinti yeri olma vasfını taşır.

Tabiatı sevenler için Beyşehir gölünden güneşin batışını seyretmek tadına doyum olmaz bir zevktir. Diğer taraftan gölde bulunan 22 civarındaki ada, tabii güzellikler yönünden çok zengin ve eşine az rastlanan manzaralara sahiptir. Bilhassa gölün batı sahilleri turizm yönünden önemli imkan ve güzelliklerle doludur. Tarihin, tabiatın, sanatın iç içe bulunduğu bu belde yetkililer tarafından kısa zamanda değerlendirilmeyi beklemektedir.

Turizm açısından ilçemize ümitte bakabiliriz. Konya gibi tarihi bir şehrin yakınında olması da ilçemiz için önemli bir avantajdır.

HALKIN GEÇİM KAYNAKLARI

Halkın geçim kaynağı, ziraat, hayvancılık, ticaret, el sanatları ve gölden elde edilen su ürünlerine dayanır. İlçemizde büyük kapasiteli bir endüstri kuruluşu yoktur. Bir zamanlar söz konusu edilen termik santral söylentileri de asılsız çıkmıştır. Seydişehir Etibank Alüminyum Tesisi'nin de ilçemiz ekonomisine büyük katkısı olduğunu burada belirtmekte fayda vardır. Hüyük ve Kireli çevresindeki, kiremit tuğla ve inşaa edilmekte olan un fabrikaları da ilçemizin ekonomisine gelecekte daha fazla canlılık kazandıracağından ümitliyiz. Huğlu Tüfek Sanayi'nin de ilçemizde olduğu kadar Türkiye ekonomisinde de olumlu etkileri görülmektedir.

TARİH

Beyşehir'in bilinen tarihi, zamanımızdan 9000 yıl öncesine kadar iner. Bu bölgede ilk defa Hititler yerleşmişlerdir. Bunlardan kalan en önemli eserler Eflatun Pınar Anıtı ve Fasıllar örenlerindeki anıtlardır Zaman

ŞİİR

BEYŞEHİR GÖLÜ

Mavi suların eşsiz
Yaşayamayız sensiz,
Gelir derinden sessiz,
Anamasın suları,

Manzaran zevk veriyor,
Gören seni seviyor,
İnsanı cezbediyor,
Güneşin batışı,

Yemyeşil adaların,
Kirlenmemiş köylerin,
İçilecek suların,
Herkesin arzuları,

Eşrefoğlu sağında,
Kubadabad solunda,
Sakin kaldın şurada,
Hatırla o yılları,

Milletim sahip sana,
Ecdadın mirasına,
Zevk verir her insanın,
Gölümün kıyıları,
C. Selman Yılmaz